

W. BIEGAŃSKIĘO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKЦИИ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesłochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9mk. 00 fen. za odosłanie do domu dopłaca się 26 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz nettoowy jednosłupowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZESŁOCHOWA, ulica Pańdy Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 58.

Kiedy nastąpi ofensywa?

W oczekiwaniu ataku, bez którego pokój jest niemożliwy.

W półurzędowej „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” czytamy co następuje:

„Rzadko kiedy sprawa wojskowa podczas wojny tak poruszała wszystkie uczucia, jak ta: Kiedy nastąpi ofensywa?”

Nietylko całe wojsko, ale też cały naród liczy się w Niemczech z bliskim nadejściem ofensywy. — Wszyscy się spodziewają, że ta ofensywa obecnie, kiedy przeciwnik rosyjski na zawsze jest usunięty, rozpocznie się tam, gdzie w roku 1914 musieliśmy powstrzymać swój pochód zwycięski przez Belgję i Francję północną, ponieważ wai rosyjski groził zmiążdżeniem naszych wspólnych prowincji wschodnich.

Dalej „Nord. Allg. Ztg.” wyraża zdziwienie, że tyle się pisze o tej ofensywie, więcej jeszcze w obozie koalicyjnym, niż w Niemczech.

„Kto właściwie wygłosił twierdzenie, że nasze armje zachodnie teraz mają ruszyć do ataku? Doprawdy nie, jest wyczołajem naszego dowódcztwa naczelnego ogłaszać całemu światu o swych postanowieniach. Prasa niemiecka mało się temi projektami zajmowała — ona wie, że nasze dowódcztwo naczelne na które nie mają wpływu rady niepowołanych idzie prostą drogą do jedynego celu, jakim jest pobicie nieprzyjaciela i zmuszenie go do pokoju.

Czy owa droga polega na ofensywie, czy to natarcie ma się odbyć teraz, czy później, a nawet czy nie będziemy musieli przez pewien czas jeszcze pozostać w defensywie — te sprawy możemy z ufnością naszemu dowódcztwu powierzyć.

Ale zarówno nie powinniśmy sobie głowy łamać nad tem, kiedy to nastąpi, ani też nad tem w jakim okregu frontu zostanie stoczona bitwa rozstrzygająca.

Wiemy, że rok 1918 musi sprowaćdzić rozstrzygnięcie.

„Ale czy to znaczący odłożył rozstrzygnięcie, jeżeli nie zaraz zaatakujemy? Czy nie może być innych środków, aby jaknajprędzej doprowadzić do rozbicia przeciwnika?”

Tu „Nord. Allg. Ztg.” ma na myśli działalność łodzi podwodnych, po czem zapytuje:

„Kto wie, czy rada wojenna w Wersalu nie uznaje za ostatnią możliwość (powstrzymanie działań łodzi podwodnych) uprzedzić rozbicie za pomocą własnej ofensywy?”

Zaznaczywszy dalej, że jednak: „Anglja zużyła w ciągu miesiąca więcej drutu kolczastego, niż przedtem w ciągu roku, co bynajmniej nie zdradza zamiarów zaczepnych”. „N. Allg. Ztg.” mówi „o silnych bezwątpienia prądach francuskich, które widzą zbawienie w przebieciu się przez linje niemieckie”.

Nie ma wątpliwości, że wypadki zdążają do rozstrzygnięcia. Ale i tutaj trzeba zauważyć, że ten tylko będzie zwycięzcą, kto ma lepsze nerwy.

Bardzo jest prawdopodobne, że niezliczone dywizje, skoncentrowane ze stron obu na froncie zachodnim, niedługo już pozostaną nieczynnymi.

W końcu „Nor. Al. Ztg.” powtarza za Ludendorffem, że „atak bez którego pokój jest niemożliwy rozpocznie się w stosownej chwili” — i wzywa do cierpliwości.

Evakuowanie Francji.

GENEWA, 10 | 3. Komendant Pa-ryża, zażądał od mieszkańców przygotowania mieszkań dla ewakuowanych, którzy w wielkiej liczbie, ścigając będą z frontu i z komendat-powych.

Niemieckie konsulaty w Rosji

BERLIN, 19 | 3. Z powodu wznowienia konsularnych stosunków z Rosją, będą utworzone we wszystkich tych rosyjskich miastach konsulaty, gdzie przed wybuchem wojny się znajdowały.

Revolucja w Hiszpanii.

BERNO, 19 | 3. Depesze z Barcelony donoszą, że gwardja obywatelska obsadziła poczty, fabryki i telegrafy.

Demobilizacja petersburskiej załogi.

GENEWA, 19 | 8. Hawasa-Biuro donosi, że został wydany dekret o demobilizacji całego okręgu petersburskiego.

Niema pokoju bez zwycięstwa.

AMSTERDAM, 20 | 3. Biuro Reutera donosi: „New-York Times” deklaruje się, że robotnicy Nowego Jerku oświadczyli się za programem Wilsona:

Niema pokoju bez zwycięstwa.

Przeciwnicy pokoju w Rosji. STOKHOLM, 19 | 3. Donoszą z Moskwy: W sobotę, ubiegłą wieczorem członkowie lewicy socjalno-koalicyjnej, należący do Rady komisarzy ludowych, wręczyli swe dymisje.

Oświadczyli oni, że pomimo ratyfikowania traktatu, nie złożą broni i organizować będą armję niezależną dla stawienia zbrojnego oporu.

Dimitrjew w Ameryce.

BERNO 19 | 8. General rosyjski Dimitrjew przez Irkuck—Władywestok udał się do Stanów Zjednoczonych, gdzie powierzono mu wysokie stanowisko.

Protest mienszewików.

GENEWA 19 | 3. Francuska prasa donosi z Moskwy, że mienszewicy i partje ludowe protestują przeciw jakimkolwiek zajęciu terytorjów rosyjskich przez wojska japońskie.

Komunikat niemiecki.

BERLIN (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi 19 marca: Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu ks. Ruprechtla.

Oddziały szturmowe dywizji praskich, bawarskich i saskich dokonały we Flandrii pomyślnych wywiadów i wzięły przeszło 600 belgów do niewoli.

Od wybrzeża aż do kanału La Bassee walka ogniowa była pod wieczór spętogwana. Na reszcie frontu pozostawała w umiarkowanych granicach.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Pod Juvincourt brandenburskie oddziały atakowe sprowadziły po sa-olętej walce 20 jeńców z rowów nieprzyjacielskich.

Ogień artyleryjski ożywił się od

Kontrewolucja w Petersburgu.

Rosja w przededniu przewrotu.

BERLIN, 20 | 3. Korespondent kopenhaski „Lokalanzeigera” donosi:

W Petersburgu z dnia na dzień oczekują wybuchu kontrewolucji. Podobno partjom burżuazyjnym udało się kupić cały pułk żołnierzy, zaopatrzonych w broń i amunicję.

Do tego pułku przyłączyły się ostatnio jeszcze dwa.

W całym Petersburgu od-czuwa się wrzenie i przygotowania do wybuchu.

Przy wyjeździe z Petersburga rząd bolszewicki rozkazał ustawić na drodze do dworca kolejowego podwójny rząd karabinów maszynowych.

Bolszewicy przygotowani są na wybuch kontrewolucji i ufortyfikowali wszystkie gmachy publiczne.

O przywrócenie caratu.

GENEWA, 20 | 8. W czasopiśmie „l'Ukraine” dyrektor ukraińskiego

biura prasowego w Szwajcarii ogłasza szereg artykułów, dotyczących usiłowań polityków londyńskich i paryskich, co do restytucji w Rosji caratu.

Do grupy londyńskiej należy fabryka broni Vickers i Co., oraz b. przedstawiciel Pet. Ag. Tel. w Londynie Dukowiecki, który obecnie referuje sprawy rosyjskie w agencji telegraficznej Reutersa.

Do grupy paryskiej należą: „Credit Lyonnais”, b. ambasador rosyjski Izwolski, attache wojskowy hr. Ignatiew i gen. Zankiewicz, b. głównodowodzący korpusu ekspedycyjnego we Francji.

Z Rosjan w sprawy te zamieszane są pomiędzy innymi osoby prze-bycujące od dłuższego czasu za granicą i odgrywające bardzo ważną rolę: wdowa po ambasadorze rosyjskim Benckonderffie, której salon jest miejscem zebrań całej tej grupy, generał Hurko, oraz jeden z synów w. księcia Michała.

czasu do czasu po obu stronach Reims i w Szampanii.

Na froncie północnym pod Verdun wzmógł się pod względem siły ogień artyleryjski. Dokonywaliśmy w dłuższym ciągu wywiadów. Oddziały saskie sprowadziły ze wschodniego brzegu Mozy 56 jeńców.

Grupa wojsk ks. Albrechta. W wielu miejscach frontu lotaryńskiego, w Wogezach i w Sundgau sfwyżona działalność francuzów.

Wczoraj strąciliśmy w walce nadewietrznej i z ziemi 23 samoloty nieprzyjacielskie i 2 balony na uwięzi.

Pierwszy general-kwatermistrz Ludendorff.

Sprawa Polski i Litwy.

Na wczorajszym posiedzeniu parlamentu członek centrum, poseł Ferrenbach, powiedział między innymi:

Mam nadzieję, że spodziewana laśda dzień dyskusja między deputacją litewską a kanclerzem wkrótce doprowadzi do dobrych wyników, przynosząc Litwinom tak pożądane przez nich uznanie ich niepodległości.

Litwini tyczą sobie państwa niepodległego. Nie chcą oni być zależni ani z Polska, ani z Kurlandją. Było to dla mnie wczoraj niezwykle interesującym usłyszeć, że sołtś tożsame pragnienie istnieje również i w Kurlandji. Skoro protestacka Kurlandja otrzyma ewangelickiego księcia, to katolicka Litwa musi otrzymać monarchę katolickiego.

Rozwiązanie sprawy polskiej przedstawia największe trudności. Z oświadczeń prasę polskiej i z toku rokowań z wybitnymi polakami możnaby jednakże zrobić przypuszczenie, że w szczyry i uczciwy sposób dąży się tam do porozumienia z nami i do zawarcia z nami przymierza.

Zasadniczym żądaniem naszym jest oczywiście uznanie niezaręczalności państwa niemieckiego. Z drugiej strony musieliśmy wszakże i my wyrazić się wszelkich planów aneksjonistycznych.

Uregulowanie granic w Polsce zdaje się nie przedstawiać żadnych wielkich trudności.

Litwini zgodzili się na to, aby oddać część guberni grodzieńskiej, głównie zamieszkaną przez polaków w zamian za Wilno.

Nie uważam też za żadną nieszczerze, jeżeli sprawa chełmska zostanie rozwiązana ku zadowoleniu polaków.

Chwila bieżąca.

„Voss. Ztg.“ donosi, że podług dzienników ewangelickich w Frankfurt Anglii panuje niesłychanie gorące naprężenie nerwowe przed ewentualną ofensywą niemiecką.

Clemenceau i Orlando powrócili do Paryża z Londynu, gdzie odbywały się ważne narady przedstawieli koalicji.

WRAŻENIA I UWAGI.

Naśladownictwo spotyka się wszędzie. Aktor, któremu skronie mogą wisieć laury tylko na deskach sceny w Mysłkiszkach, chce naśladować pierwszorzędnych artystów scen teatralnych, czelowiek do małych interesów naśladowuje upodobanie paskardy w wielkim stylu—słowem naśladownictwo daje się zauważyć wszędzie, gdzie zatrzyma się wzrok ludzki.

Naśladownictwo bywa udolne i nieraz jaknajbardziej nieudolne, przynosi sławę lub niestawę. Jeszcze jeden przykład naśladownictwa zwy-

czajów wielkoświatowych, tym razem niedawnej bitki w parlamencie wie deńskim, notuje „Iskra“, która donosi, iż podczas ostatniego posiedzenia ostawionej Rady miejskiej w Białym nie obecni byli świadkami malej sceny, lecz wielce jaskrawej.

Ono na obelgę słowami ze strony radnego Żmigroda, znanego i w sferach kupieckich Częstochowy, radny Pejsachsen odpowiedział... krzeselkiem(!), które rzucił w kierunku radnego Z. — a następnie drugim krzesłem „na grzbiecie radnego Z zaprostował przeciw obeldze“, jak pisze „Iskra“.

Przyzna każdy, że do wieńca sławy jaką się cieszy już w Królestwie Rada białzka, panowie Pejsachsen i Żmigrod wpleciłi i wzięli listki wazrynu... Bitka w parlamencie Białzkańskim przypomina fudżazo niedawne zajście w parlamencie wie deńskim.

W tym wypadku widoczne jest również naśladowalstwo, ale nieudolne, a ono, jak zaznaczyliśmy wyżej, miast sławy przynosi niestawę.

Co słychać nowego?

Przed zdobyciem w Londynie. Zdaniem „Parisien“ w Londynie zapadła w tych dniach ostateczna decyzja o do przyjęcia taktyki całej koalicji.

Uchwale londyńskiej przypisują w kołach politycznych francuskich nader ważne znaczenie, bo od niej zależnem jest rozstrzygnięcie spraw ofensywy wiosennej oraz spraw pozostających z nią w związku.

Zmiana nastroju.

„Voss. Ztg.“ pisze: „W kołach polskimi zapadła decyzja, że t. zw. austro-polskie rozwiązanie jest obecnie nie do przyjęcia, tym bardziej, że hr. Czernin w ostatnich kilku tygodniach wyraził się, iż nie upiera się bezwarunkowo za przyłączeniem Polski do Austrii i że było to logiczną konsekwencją nawiązania sołtśszego politycznego stosunku między Austrią a narodem ukraińskim.“

Obecnie jednak w Austrii zaznacza się zmiana nastroju na korzyść austro-polskiego rozwiązania. Widać to z rozpowszechnionej przez c. k. biuro korespondencyjne wiadomości, że „ważne koła polskie i teraz jeszcze w korespondencji austro-polskiej widzą realny i korzystny dla Polski program.“

Ograbianie pościagu.

W Moskwie otrzymano wiadomość, że na przejeździe Szaniszewo kolei Władykaukaskiej, na pościąg poczty wy, idący z Władykaukazu, nastąpił rozbojniczy.

Pod groźbą śmierci ograbili wszystkie pasażerów.

Rabuste potwierdzali worki z pieniężną korespondencją, zrabowali ich zawartość, poszłem zbiegli.

Amerykanka we Włoszech.

„Baseler. Nachr.“ podaje wiadomość sprawozdanie amerykańskiego do parlamentu wojny, z którego wynika iż na froncie włoskim nasidzia się istotnie wojska amerykańskie. Już wzdanie stwierdza dalej, że obfite opady śnieżne wstrzymują operacje na froncie włoskim. Głw nastanie korzystniejsza pogoda, wojska amerykańskie przystąpią do akcji.

Szerzyciel dżumy.

Pisma angielskie donoszą zrzekom z wiarogodnych źródeł, że liczne zastępy szpiegów niemieckich, jacy zia wili się w armii amerykańskiej, uśsiłowali wywiad w wojsku i t. n. przez rozstawianie hodowli zarasku w Pugtoska ta, jak twierdzą pewni

niejsze pisma angielskie, jest mocno przesadzona i nie ma wspólnego z prawdą.

Zamknięcie szkoły.

Główny komitet do spraw wojskowych szkół postanowił zamknąć szkoły chorujących i zranionych wojskowych w Petersburgu.

Uczniów tych szkół zdegradowano do rzędu zwykłych szeregowców.

Wies jeńców wojennych.

W Moskwie odbył się obrzymani wies jeńców niemieckich i austriackich.

Na wies przybyli także przedstawiciele moskiewskiego i petersburskiego „dowietiu“.

Powód do zbrodni.

Na kolei Moskiewsko-Kazańskiej żołnierze zamordowali kadyżnika kolejowego za to, że zianiam ich, zbyt wolno jechali.

„Munchener Neueste Nachrichten“ umieszczają następujące doniesienie swego berlińskiego korespondenta:

Ostatnie narady berlińskie zostały podobne między innymi spowodowane również przez trudności napatykane z powodu ewentualnego pokonania Rumunji. Nie jest również wykluczone, że omawiana była kwestja przyszłości granic Polski. Jak słychać, przyjmują się coraz więcej poglądy, wypowiedziany przez dr. Stresemanna na posiedzeniu centralnego zarządu partji narodowych i liberałów: „Im mniej Polaków, tem lepiej.“ Prawdopodobnie zdecydowane zostanie także rozwiązanie kwestji polskiej które przy równoczesnym ścisłym związku militarnym Polski z państwami centralnemi, uwzględni postulaty wyżej zaznaczonego stanowiska.

Z chwili.

Chwaliła owca wilka, że był dobroczynny, Lis, to słysząc, spytał jej, w oczymie tak uczynny? — I bardzo—ręce owca—nie wiele on pragnie, Mógł mnie zagryźć, a wziął mi tylko chełmskie jagnię.

Poważna trudność.

Jedną z najważniejszych spraw, jakie kraj musi uregulować jest kwestja sprzetaju. Prawie że jedyną czwartą część gruntów ornych nie jest podczas wojny uprawiana z powodu niedostatecznej siły pościagu, która nietyko że zmalała ale i produktywność jej pracy zmniejszyla się o 50 proc. tak, że jeśli w czasie normalnym używano zaprzęgu dwukonnego, to obecnie oszdro koni nie może podolat robocie. Z braku koni wzrosła cena ich, a w następstwie i cena lokomotywi konnej. Do jakich niemożliwych cen np. w Niemczech dopadzi naszym wozów dość zażytość parę szeregów, jakie podaje „Berliner Tageblatt“, Oto cena za platformę przewozową dochodzi do 95 mk, za dzień (10 k); i 10 mk, podług normy dziennej, tak, że cena wozu wynosi 115 do 129 mk. A u nas stosunki pod względem nie są lepsze, a nawet gorzej.

Dla poprawienia stanu sprzetaju przed konkursem i nagrodą za dobry obow Ministerium rolnictwa powina stworzyć specjalną komisję, która miałaby za zadanie zorganizowanie polepszenia stanu i liczby koni wojennych.

Sprawa ta staje się coraz bardziej palącą, gdyż kwestja poprawy urządzeń zawsze była nieodzowną gęną, poa stan sprzetaju nie będzie polepszoły.

KRONIKA.

Powstałe pod pięknymi auspicjami „Muzeum Hygieniczne” w Częstochowie na kilka lat przed wybuchem wojny do czekało się swej wcale ładnej i wygodnej siedziby, mieszczącej się w gmachu własnym w parku Staszica.

Niewielki budynek Muzeum zdawał już zatrzymywał oko przechodnia swą bielą i estetycznym wyglądem, ale działo się to niedługo.

Po latach tłustych nadeszły i dla Muzeum czasy chude. Już w pierwszych dniach wojny „Muzeum Hygieniczne” przypominało istotę bardzo opuszczonej, której wygląd zewnętrzny świadczy, iż najbliżsi jej o piekownie przestali o się troszczyć. Tynk odpadł, lata całe wielkimi kawałkami ze ścian, tworząc ciemne plamy, które zalewała woda i dziś częstochowskie „Muzeum Hygieniczne” jest „obrazem nędzy i rozpaczliwej.”

Magistrat proponuje Radzie uchwalenie kilku tysięcy marek na reparację budynków miejskich.

Nadarzyła się okazja poprawienia walących się murów „Muzeum”. Przypuszczamy, że osamotnionym kopciuszkiem zaopiekuje się Magistrat i uchroni go przed zagrażającą mu zagładą.

Groźba likwidacji działalności R. O. m. Cz.

Jak się dowiadujemy, na ostatnim posiedzeniu R. O. m. Cz. w Częstochowie, która od początku wojny rozwijała wielce pożyteczną działalność, wzięto za przeciwnik zagrażającą tysiącom ludności nędzy, wspierają różne instytucje filantropijne, otwierają ochronki, karmią głodnych i wspierają uboższych; zapadły uchwały, które, mniemamy, odbiją się żywym echem wśród ogółu mieszkańców Częstochowy.

Oto zmuszona brakiem funduszy R. O. m. Cz. postanowiła: wymówić posady wszystkim swym pracownikom, likwidując w ten sposób swą pożyteczną działalność, od 1-go kwietnia „wszystkie” instytucje i osoby prywatne, korzystające z zasiłków pieniężnych, zredukowane odczuliaby zapomogi o 50 proc. o ile zaś sytuacja finansowa w R. O. m. Cz. nie ulegnie zmianie na lepsze, zapomogi będą w najbliższej przyszłości zupełnie skasowane.

W sprawie ochrony nie zapadła jeszcze ostateczna uchwała. W każdym razie bardzo prawdopodobne jest, że z punktu widzenia odwarości letnich 20 ochron w Częstochowie.

W sprawie tej R. O. m. Cz. postanowiła zwrócić się do Ministerium Oświecenia i Sejmiku częstochowskiego.

Obiady w kuchniach R. O. wydawane są w coraz mniejszej liczbie. Słowem R. O. z braku funduszy zmuszona jest zawiesić zupełnie swą działalność.

Sprawy miejskie.

Na ostatnim posiedzeniu Magistratu omawiano i wydano decyzje w następujących sprawach:

Reparacje budynków.

Uchwalono przedstawić Radzie miejskiej kredyt w wysokości 5 tys. marek na reparację budynków miejskich i zakup wapna.

Smutna rzeczywistość.

Magistrat uważa się, że stanowiska

interesów miasta zmuszonym wprowadzić dość poważne oszczędności i w udzielaniu zapomóg miejscowym instytucjom dobroczynnym.

Prawa widoku.

Magistrat pozwolił p. Dąbrowskiemu, ul. św. Barbary 11, korzystać z prawa do widoku na plac miejski, aż do odwołania za opłatą 10 mk. od każdego rocznie. Umowę tę postanowiono sporządzić rejentalnie.

Lista piacy.

Przyjęto trzy listy piacy 11, 11-a i 12.

Posiedzenie Rady miejskiej.

Najbliższe posiedzenie Rady miejskiej odbędzie się dziś we czwartek 21 bm. o godz. 5 po południu.

Rekolekcje dla nauczycielstwa.

Rekolekcje dla nauczycielstwa w kościółku im. Marii rozpoczną się w sobotę 23 bm. o g. 4 po poł.

W dni następne ćwiczenia odbywse się będą o 9 i pół rano i o 4 po południu.

Życia robotniczego.

W ciągu tygodnia ubiegłego na roboty polne do Niemiec wyjechało 65 robotników przeważnie z okolic Częstochowy.

Z targu wczorajszego.

Z powodu ubożystości św. Józefa, zwykły tygodniowy targ zamiast we wtorek odbył się wczoraj we śróde, przyczem artykuły spożywcze sprzedawano po następujących cenach: kwarta mąki mk. 10, jajko 10, ser mk. 3, mąka przenna mk. 2, fen. 50 za funt, żytnia mk. 1 fen. 50 za funt, gęś mk. 10, kura mk. 8-10.

Odwiedzanie mieszkań.

Z powodu zbliżających się świąt wielkanocnych gospodynie starają się doprowadzić swe mieszkania do porządku przez pomalowanie lub pobielenie. Koszta pomalowania mieszkań są duże, wobec czego wiele biedniejszych gospodyń zadawałnia się pobieleniem mieszkania wapnem.

Gęś za buty.

W jednym ze śląskich dzienników czytamy następujące ogłoszenie:

„Poszukuje się pary eleganckich bucików damskich Nr 38, wzamian za dobrze utrzymaną gęś. Oferty w administracji pisma.”

Z Paryskiego.

Od dnia dzisiejszego demonstrowany jest w teatrze „Paryskim” dramat osnuty na tle życia artystycznej p. t. „Wróg Kobiet” z czołową artystką Norbertem Dau w roli głównej.

„Aboczenie miłości”.

Pod tym oryginalnym tytułem wystawia dziś teatr „Odeon” arcywesołą farsę w 4 aktach, która wraz z dramatem „Rafaela” (w 4 częściach) tworzy wielce urozmaicony program, ze względu na długość, którego ostatecznie przedstawienie rozpoczyna się jut o godz. 8 wiecz.

Nowy artykuł eksperta.

Z okolic pogranicznych donoszą, iż z powodu ustatkowanej komunikacji przez budowę szos i kolejek podjazdowych, wywołanym jest obecnie nawóz stajenny w ilości jednej firy z morgi.

Zbliża i zdaleka.

Ruch oświatowy na wsi. W wielu wsiach Półwzwyżsiny pięknie rozwija się ruch oświatowy. Wies Śniadówka w gm. Baranowskiej wyróżnia się w tym kierunku. Młodzież tej wsi rozumie, do czego prowadzi kultura i dlatego z coraz większym zapalem organizuje się i kształci.

Nieudana kradzież 300,000

Do poznańskich „Gazety Narodowej” donoszą z Rybnik: dn. 10 bm. napadł jakiś opryszek przy ul. Szerokiej na służącego z „Deutscher Bank”, który szedł z poczty do banku i wydarł mu dwa worki, zawierające mk. 300,000.

Jeden worek z 220,000, porzucony przez rabusia podczas ucieczki, znaleziono.

Kto pierwszy powrócił?

Z uchodźców polskich z Rosji najpierw są oczekiwani wysiedleńcy z m. Kalisza i gub. kaliskiej, których zaraz po rozpoczęciu działań wojennych Rosjanie pozostawili. Wydział reemigracyjny zawiadomił o tem magistrat m. Kalisza, zarządy miast gubernji i niektóre gmiby, aby zorganizowały doraźną pomoc powracającym wysiedleńcom.

2,000 plugów.

Według umowy z przedstawicielami rządu niemieckiego zapewnioną na Ukrainę dostawę 2,000 plugów motorowych do Konstancy.

RÓŻNE NOWINY.

Głód w Rosji.

Według gazet rosyjskich do okręgowego komitetu aprowizacyjnego donoszą:

Z m. Bogorodsk: „Ani maki, ani surogatów mącznych nie posiadamy, piekarnie zamknięte. Ratujcie!”

Z Szeikowki: „Kursko-wierejski okręg na skraj upadku, nie odebrano tam ani jednego wagonu zboża. Biegam o podjęcie najenergiczniejszych środków, celem uratowania sytuacji miasta i osady, dotkniętych głodem. Zapraszam się wszelkich odpowiedzialności za następstwa. Proszę o poinformowanie ludności o położeniu!”

Z Tweru: „Od pięciu dni gubernska nie otrzymała ani jednego wagonu zboża, niema ich też w drodze!”

Z Orenburga: „Orenburg i powiat orenburski znalazł się bez chleba. Ostatnio ludność otrzymywała półewier fenta chleba!”

Więprzównia a patrijetyzm

Do narodowych niestako potraw w Ameryce północnej należy wieprzównia z bobem, będąca największym przysmakiem.

Obecnie celem zaprowadzenia jaknajwiększej oszczędności mięsa rząd emigracyjny agituje za zaprowadzenie bezwzględnie sobie „z drugą” gęś za strony, także rząd nawołuje, aby każdy obywatel kochający ojczyznę, chwiał przynajmniej jedną świnię.

Droga ta spodziewane jest ogromne zaoszczędzenie mięsa a zarazem duży przyrost wrodności chleba.

Niezwykły wyrok.

Przed jednym z angielskich sądów stał zasłużony, wielokrotnie ranny i odznaczony żołnierz oskarżony o bigamię. Winę udowodniono mu.

Sąd jednak uwolnił go, motywując wyrok tem, że żołnierz, który przeszedł tyle bitew, „brat udział w odwrocie z pod Mons zasługuje na uznanie i wdzięczność ojczyzny.”

Obawy pokojowe w Niemczech.

W „Kreuz. Zig.” czytamy: „Wiedomość blurs Weffa, że generał marszałek polny Hindenburg dla odbycia konferencji przebywał w Berlinie, wywołało note zaniepokojenie. W związku z ostatnim artykułem „Germajni”, można się obawiać, by uśmiercenia polityków nie doprowadziły do pokoju przed pokonaniem wroga na zachodzie.”

Rozmaitości.

Dziki wandalizm.

Na ostatniej wystawie w Sztokholmie znajdował się przepiękny obraz przedstawiający nagą kobietę siedzącą na białej skórze i grającą na lutni.

Pewnego dnia na wystawę przyszła młoda dama i korzystając z niewielkiego ruchu pociąga twarz kobiety w drobne kawałki nożem.

Twórca obrazu, Andreas Zoru, przypuszcza, iż dzikiego tego czynu dopuściła się młoda dziewczyna, która przed paru laty pozowała mu do obrazu, a obecnie zniszczyła go powodowana wstydem.

Obraz był sprzedany za 25,000 koron, malarz jednak zdoła go odrestaurować.

Podziemne walki atletów.

Obecnie największą atrakcją Paryża są walki atletów w podziemnych norach Montmatre. Cały elegancki i bogaty Paryż schodzi się tam, aby w dusznych i ciasnych norach przepędzać noce.

Wejście do spelunek tych połączone jest z szeregiem emocji, z których najsilniejszą jest strach przed policją. Nieraz na jeden okrzyk por-

tjera gasną światła a publiczność chyłkiem wymyka się.

W podziemnych tych przybytkach uprawiane są walki atletów, oraz tango.

Hygiena opalanych pokoi.

Wielu ludzi nie czuje się dobrze w ogrzanych pokojach; doznają oni dreszczy w temperaturze, którą uznaliby w lecie za nie do zniesienia. Tu uczucie dreszczy może mieć rozmaite powody: fałszywe palenie w piecu, złe powietrze, brak wilgoci no i oczywiście stany chorobowe.

Temperatura w pokoju nie powinna być nigdy wyższą jak 14 do 15 stopni R. gdyż przy takiej temperaturze człowiek zdrowy najlepiej się czuje.

Wyższa ciepota działa podobnie jak alkohol: na razie przyjemnie, ale gdy się zmniejszy, się odczuwa niezadowolenie.

Niezbędnie koniecznym jest częste wietrzenie opalanych pokoi.

Konieczność mieszanej żywienia.

Kakao uchodzi słusznie za pożywny napój. Można by tedy sądzić, że one samo wystarczyłoby do życia; tymczasem tak nie jest.

Pewien francuski uczoney dokonał

raz próby odżywiania człowieka przez miesiąc samem tylko kakao, człowiek ten stracił prawie 10 kg. masy ciała i rozchorował się.

Z tego wynika, że człowiek musi jeść mieszane pożywienie, jeżeli ma być zdrowy. Potrzebuje mianowicie dziennie 120 gramów czystego białka (nie białka z jaj, które zawiera 71 proc. wody), przyczem zależnie od tego czy pracuje fizycznie czy umysłowo, 60 do 90 gramów tłuszczu i 350 do 500 gramów węglowodanów, wreszcie ważnych minerałów, tak zwanych soli odżywczych. Każdy środek pożywienia zawiera co prawda wyżej wymienione składniki, ale w bardzo różnej ilości.

Aby jeden z tych składników spożyć w należytej ilości, musiałyby się innych składników w tym samym środku pożywienia spożyć o wiele za dużo.

Uczeń ukończywszy 4 klasy, poszukuje zajęcia w mieście, lub na wjazd. Można przyjmować obowiązki w sklepie, lub inną pracę pod „Uczeń” 220-

Mebel, szafy, bieliznarki, stoły, łóżka, otomany, komody, garnitur salewski, fortepjan krótki wiedeński, ul. Panny Marji 12 212-

Teatr „PARYSKI” ul. Panny Marji № 19 Program od czwartku 21-go do Poniedziałku 25 Marca 1918 roku włącznie.

Największa sensacja sezonu!

WROG KOBIECI

dramat w 6-ciu cz., ilustrujący skutki przesyty w sferach angielskiej arystokracji.

W roli głównej: słynny z urody, pierwszy raz w Królestwie ukazujący się, głośny czeski artysta **Norbert Dan.**

Muzyka: Sekstet Artystyczny

Ceny miejsc krzesło w łoży M. 2,00, krzesło

Dla dzieci wejście wzbronione.

Szczegóły w programach

parterowe M 1,20 galerja M. 0,80

Bufet cukierniczy przy teatrze.

Anons!

W wielkim tygodniu kinematograficzny będzie tylko do środy 27 włącznie program świąteczny w niedzielę 31 marca.

Teatr „ODEON” ul. Panny Marji 27. Program w czwartek 21-go i w piątek 22 marca r. b.

Tylko 2 dni Wielki dwugodzinny program: Tylko 2 dni

Pełna humoru i komizmu farsa w 4-eh aktach w roli głównej

Abecadko miłości

Asta Nielsen.

RAFAELA

Nieporównany dramat życiowy w 4 aktach w roli głównej głośna **Erna Morena**, która jak zwykle występuje w najmodniejszych toaletach

UWAGA: Ze względu na długość programu początek ostatniego przedstawienia o godzinie 8-cj wieczorem.

Anons! W krótkie najnowsze i najwybitniejsze arcydzieło chwili: **ZAGADKA BANGALORU.**

Cabler świąteczny dla ludności żydowskiej

Deputacja Żywnościowa wyraża, że posiadałem i sprzedają cukra na święta dla ludności żydowskiej zajmie się Komitet Sprzedaży Mac.

Ofiary.

Na śniadania dla dzieci Uczniowie gimn. T. O. S. mk. 30 kwit 121.

Na biednych z Ost. Grosza Za sprzedany słoty pierścionek mk. 80 kwit 125

Pierwszy w Częstochowie chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pianina, maszyny do szycia, i t. p. w cenach umiarkowanych, oraz pełną obsługę umeblowania, spalinę stalowniczą, i t. p. ul. Panny Marji 78. obok parku. 1186 |

Zgubiono portfel zawierający 100 zł różnego rachunku, ośmiopięcioro miesięczny wyd. na nazwisko Miodła, Stanisława. 222-

Taken cen w gabinecie Lekarza Dentysty Stefana Barylskiego

ul. Panny Marji № 49.

Wszelka porada bezpłatnie
Wyjęcie zęba 2 m.
" " bez bólu 3 m.
Plomba cementowa lub miedziana z leczeniem 5 m.
Plomba srebrna lub porcelanowa z leczeniem 6 m.
Ząb sztuczny w kauszku 10 m.
Korona 30 m.

Zgubiono kwit lombardu (na) Pożycz.-Oszcz. Nr. 36921 219-

Ogórki kiszone i kapusta do sprzedania ul. Parkowa Nr 12 Widawska 219-

Poszukuje nauczycielki języka polskiego. Oferty w „Głos” Sub. P.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.

Zęby sztuczne. Plomby
Wymywanie zębów
odcz. od 9-1 i od 8-7 wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

DOKTOR

Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE
ul. Panny Marji № 31.

ChOROBY A KROTKO WYWOZYMO I DROGOCENNYCH.
Ordynacje: od 9-13 rano i od 4-7 p.p.
Panie od 12-1 po południu. 507-

Za Redaktora i Wydawcę Adam Paciorekowi.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Głosu Częstochowskiego